

Soru Cevap
Çocuk ve Delinin Malı, Teklif Mahalli Midir?
Hamzeh Shihadeh

Soru:

es-Selamu Aleykum

Usulü Fıkıh kitabında şöyle bir cümle yer alıyor: “Şöyle denmez: “Şüphesiz ki Allah Subhânehu ve Teâlâ, çocuk ve deliye zekâtı, nafaka ve tazminatları farz kıldı. O halde çocuk mükelleftir. Çünkü Allah Subhânehu ve Teâlâ, bazı hükümlerle çocuğu mükellef kıldı.” Evet, böyle söylenmez, çünkü bu farzlar, çocuk ve delinin fiili ile ilgili değildir. Aksine onların malı ve zimmetiyle ilgilidir. Onların malı ve zimmeti, teklif mahallidir. Bununla beraber kalemin kaldırılması açık bir gaye ile sınırlıdır: “Buluğa erinceye kadar” “İyileşinceye kadar” Bunlar, illet ifade ederler. İletleri ise, küçüklük ve aklı kaybetmektir. Bunların mal ve zimmetle hiçbir ilgisi yoktur. Onun için istisna edilmezler.”

Soru şudur: Onların malı ve zimmeti teklif mahallidir cümlesi ne anlama geliyor?

Cevap:

Aleykum’us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Sorunuzda belirttiğiniz metin Şahsiyet 3 kitabınının 25. sayfasında şöyle geçmektedir:

“Şöyle denmez: “Şüphesiz ki Allah Subhânehu ve Teâlâ, çocuk ve deliye zekâtı, nafaka ve tazminatları farz kıldı. O halde çocuk mükelleftir. Çünkü Allah Subhânehu ve Teâlâ, bazı hükümlerle onu mükellef kıldı.” Evet, böyle söylenmez, çünkü bu farzlar, çocuk ve delinin fiili ile ilgili değildir. Aksine onların malı ve zimmetiyle ilgilidir. Onların malı ve zimmeti, teklif mahallidir. Bununla beraber kalemin kaldırılması açık bir gaye ile sınırlıdır: “Buluğa erinceye kadar” “İyileşinceye kadar” Bu ifadeler, illet ifade ederler. İletleri ise, küçüklük ve aklı kaybetmektir. Bunların mal ve zimmetle hiçbir ilgisi yoktur. Onun için istisna edilmezler.”

Onların malı ve zimmeti teklif mahallidir sözünden kasıt, teklif onların zimmeti ve malına ilişkindir, bu ikisine yöneliktir. Çocuk ve delinin fiiline yönelik değildir. Akıl baliğ olana yönelik zekât, onun malı ve zimmetine ilişkin değil fiiline ilişkindir. Malının zekâtını vermesi, yani zekât verme fiilini yapması vaciptir. Yapmazsa günahkâr olur. Ama deli ve çocuğun zekât verme fiilini yapmaları vacip değildir. Çünkü mükellef değiller. Şeriat onlara hiç bir şeyi farz kılmadı. Aksine mal ve zimmetleri varsa, sadece malları ve zimmetlerine zekâtı farz kıldı. Burada farz olan maldaki zekâttır ve zimmette bunun sabit olmasıdır. Yoksa farzlık onların fiillerine yönelik değildir. Her ne kadar mal ve zimmetlerinde zekât farz olsa da onlar zekât vermekle mükellef değiller. Onların malından zekât vermekle sorumlu olanlar, onların velileri veya velileri makamında olan kişilerdir. Eğer deli ve çocuk, zekât vermezse günahkâr olmazlar, çünkü mükellef değiller. Ama onların işlerini bakanlar günahkâr olurlar.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşta

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>